

Виходить у Львові
по два (крім неділя і
др. свят. свят.) о 5-ій
годині по полудні.

РЕДАКЦІЯ і
Адміністрація: ульця
Чарняцкого ч. 19.

ПИСЬМА приймають
ся лиш франковані.

РУКОПИСИ
звертають ся лиш на
окреме жадане і за вло-
женням оплати пошт.

РЕКЛАМАЦІЇ
незалежати вільні від
оплати поштової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівської“.

Передплата у Львові
в бюрі дневників па-
саж Гавсмана 9 і в ц.к.
Староствах на про-
вінції:

на цілий рік К 4-80
на пів року К 2-40
на чверть року К 1-20
місячно . . . К—40
Поодинокое число 2 с.

З поштовою пе-
ресилкою:

на цілий рік К 10-80
на пів року К 5-40
на чверть р. К 2-70
місячно . . . К —90
Поодинокое число 6 с.

Вісти політичні.

Віденська праса про ситуацію. — Голоси праси
про становище Австрії в справі альбанській. —
Султан в Солуні. — Ческа виборча борба на
Мораві.

Крім звістних вже подробиць доносить же
віденська „Zeit“ про скликанє палати послів,
що слідує:

Президентом із старшини буде імовірно
др. Фуке. Християнсько-суспільне сторонни-
цтво поставить імовірно знов кандидатуру дра
Паттая на президента палати. Коли би др.
Паттай не був вибраний, то імовірно згодже-
но би ся на дра Ебенгоха. Літні фері нової
палати будуть, здасть ся, дуже короткі і по-
тревають лише до 5 вересня. Сойми по мысли
дотеперішних диспозицій будуть скликані аж
в місяця грудня.

Урядовий орган християнсько-суспільно-
го сторонництва „Korresp. Austria“ доносить:
В кругах християнсько-суспільного сторонни-
цтва панує пересвідченє, що в літній сесії не
буде піднята ніяка більша праця парламентар-
на. Під свѣжим вражінєм виборчої кампанії ні
одно із сторонництв не буде настроєне до пра-

ці, так що перед осению не можна надїяти ся
проясненя політичної ситуації.

Крім того замічує „Austria“, що в хри-
стіянсько-суспільних кругах укріпило ся пе-
ресвідченє, що на всякий случай належало би
перед розпочатєм праць змінити дотеперішній
регулярні наради в дорозі розпорядженя.

Всі берлинські часописи дуже живо обго-
ворюють вчерашню статю „Fremdenblatt-y“ в
справі альбанській. Деякі часописи підносять,
що не виключена річ, що Австрія задумує ви-
ступити в справі альбанської ворохобні більше
рішучо ніж доси і може в тій справі порозу-
міє ся з Росією для спільного поступованя.

Дальше підносять, що статя „Fremden-
blatt-y“ подумана для Туреччини приязно. Пі-
сля тих часописей єсть она доказом, що між
Австро-Угорщиною а Росією в тій справі му-
сить бути тісне порозумінє бо й Росія, що ви-
слала турецькому правительству звістну ноту,
зробила то з прихильности для Туреччини. Ні-
мецьке правительство в цілій тій справі зовсім
годить ся зі становищем правительства австро-
угорського.

З Солуня доносять, що султан вчора без
пригоди висів на берег і вїхав до міста. Зи-
брані в порті великі товпи публики витали
султана з одушевленєм. Великоліпність окру-
жаючи султана, зробила на маси велике вра-

жінє. Султан поручив одному із своїх секре-
тарів, аби удав ся до бувшого султана Абдул
Гаміда і повитав его іменем султана. По по-
лудни султан приймив на аудієнції консулів
чужих держав.

З Константинополя вїхав вчора до Со-
луня міністер війни Магмуд Шефкет паша, аби
прилучити ся до дружини султана. Причиною
опізнєня его вїзду було нагле заостренє по-
ложеня в Альбанії.

В теперішній виборчій кампанії на Мораві
ческі партії поділили ся на два табори: клер-
икальний і противклерикальний. Партії клер-
икальні (католицько-народна і християнсько-
суспільна) єсть дотепер найбільшими політич-
ними партіями серед моравских Чехів. Они
мають найбільше число послів так в соймі як
і в парламенті. Против них станув тепер ви-
борчий бльоку партії людової поступової, яка
повстала в зимі сего року зі злуки партії лю-
дової і поступової, аграрної і соціально-демо-
кратичних автономістів під одним кличем:
ослабити клерикалізм. Партія так зв. народних
соціалістів веде виборчу акцію на власну ру-
ку, ставляючи своїх кандидатів против канди-
датів поступового бльоку. Вигляди бльоку
противклерикального ліпші, як клерикальних
партій. Найбільший успіх буде мати мабуть
партія людова поступова, яка вибере між ин-

14)

Славні купелеві місця в Європі.

(Після Кляра, Штайна, Вебера і др. — зладив
К. Вербин).

(Дальше).

Придивім же ся тепер Вісбадену трохи
ближше.

Вісбаден можна би поділити на три ча-
сти: Старе місто в вузьких і крутих ули-
цями, ваймає саму середину. Що дальше від
него, то нове місто. Коли же станемо на ули-
ци Вільгельма і глянемо на схід, то нашим
очам представить ся чудовий вид. Тут повні-
сько прекрасних віль серед городів; се ніби
якийсь инший новий, найновіший Вісбаден,
місто де найбільше перебуває заграничних го-
стей. Подібний вид представить ся нашим очам
і в улиці Тавнус, коли глянемо в східну і пів-
нічно східну сторону; вєжди сади і виноград-
ники а серед них прекрасні віллі. Єсть куди
проходжувати ся хоч би навіть лиш в самим
місті.

Там, де улица Тавнус сходить ся з ули-
цею Вільгельма і улицею Зоненберг, отже саме
коло старого міста, на схід него то найкрасша
і найважнійша часть Вісбадену, бо тут справ-
дешне купелеве місце. По однім боці ул. Віль-
гельма знаходить ся старий театр і площа теа-
тральна з бронзовим погрудєм Шіллєра а по

другім боці, якраз напроти єсть площа звана
Курзалъ з т. зв. англійским городом по однім
боці того города від півночи єсть стара
кольонада, а по другім боці від полу-
дня величавий новий театр з кольона-
дою. В глибині видніє ся величавий дім ку-
раційний т. зв. Кургавз а поза ним тягне
ся долиною величезний парк. Зараз з початку
сего парку перед кураційним домом виднієсь
красний ставок, посеред котрого скаче високо
в гору водограй т. зв. велика фонтана. Напро-
тив сих будівель по другім боці ул. Зоненберг
видніє ся палата Павлини, колись княжа па-
лата а нині приватна власність, величавий бу-
динок серед прекрасного парку, нагадуючий
своїм стилем Альгамбру.

З церков належить до найкрасших: ка-
толицька головна церква св. Боніфатія збудо-
вана з червоного пісківця в романьским стилю;
головна готичька церква на площі званій тор-
говицею напроти ратуша і королівської резиден-
ційної палати. Коло головної католицької цер-
кви мають старокатолики свою церкву. Англій-
ці мають свою церкву при ул. Франкфуртській
в тій часті міста, де самі віллі а далеко май-
же вже за містом на горі Нерона знаходить ся
російська православна церква з цятма позоло-
чуваними банями; тут знаходить ся нагроб-
ник російської княгині Єлисавети Михайловної
що померла ще 1845 р. Коло сеї церкви зна-
ходить ся ще й невеличке російське кладовище.

Тут би може агадати кількома словами
і про кладовища у Вісбадені, бо они єсть ха-
рактеристичні для сего міста. Нове кладовище

на північнім заході від міста, а на заході від
гори Нерона нагадує своїми нагробниками ста-
туами і гробницями славні італійські кладо-
вища в Мілані і Генуї а єсть може ще о стіль-
ко красше, що виглядає мов би красний вели-
кий парк. Межє кипарисами і горчиками ніби
укриті знаходять ся ту гробниці одна від дру-
гої у віддали і творять ніби кожда для себе
свою окрему домівку. То ніби віллі померших.
Старе кладовище лежить ближше міста. Оно,
що правда, скромнійше, менше на нім пишних
статуй і гробниць, але таки якось тут більше
відчуває ся той сум, який повинно в нас ви-
кликувати місце померших.

Але лишим померших а вернім до тих,
що хотять жити і шукають помочи у Вісба-
дені. Єсть тут аж 30 мінеральних жерел а всі
они з вимкоку лиш одного т. зв. гнилого
(Faulbrunnen), що знаходить ся недалеко ка-
сарні піхоти і військового казина мають тепло-
ту від 49 до 69 степенів Цельсія, отже всі
єсть сильно горячі. Найгорячийше єсть, як
вже було сказано, жерело Кюхбрунен, що зна-
ходить ся при ул. Тавнус. Над ним піднимає
ся величезний будинок з банєю по середині.
Давнішими часами було у Вісбадені двайцять
кілька купелевих домів, між тими і два жи-
дівські, до котрих спроваджувано воду з жерел
підземними каналами. Тепер єсть одно вели-
чезне купелеве заведење Августа-Вікторія, по-
ложене в полуднево-східній часті міста між
улицями Франкфуртською а Вікторія а в сере-
дині міста недалеко від ратуша єсть друге за-
ведене призначене головно для військових. На-

шими свого провідника др. Странського, др. Перка, звітного яко автора lex Перек, шкільного закону з 1907 р., на підставі якого не можна примусити посилати дітей прим. чеської народності до шкіл німецької народності і на відворот, Сляму, Шіленього і ин. Партия аграрна здобуде кілька мандатів. Клерикали розвинули велику агітацію, але кілька мандатів мабуть утратять.

Також вигляди соціальних демократів лихі через внутрішній розкол на централістів і автономістів. Через те не удержать ся при п'яти мандатах, здобутих в 1907 р. Соціально-демократичні автономісти стоять сильніше, як централісти, прихильники одноділних заводових організацій. Боротьби між двома тими таборами на час виборів не удало ся успокоити навіть Адлерови, а централісти заповідають, що і при тісній виборах не будуть голосувати на автономістів. Автономісти Прокеш і Гібеш здобудуть мабуть мандати. Централісти ставлять кандидатів в 20 округах, але не здобудуть ані одного мандату.

З інших партій треба згадати ще партию промисловців, яка також ставить кілька кандидатів. Староческа партия кандидує лиш Жачка, бар. Пражека і Кульпа, але їх вибір не є певний. Вислід виборів в чеської курії на Мораві буде мабуть такий, що скріпить опозиційне крило в чеськім клубі.

Н О В И Н К И.

Львів, 9 червня 1911.

— **Вибори до Ради державної.** В декотрих місцевостях визначаючи години, коли розпочинає ся акт виборчий і кінчить ся голосуванє, заряджено рівночасно перерву виборів в годинах полудневих і вказано то в картах легітимацийних.

Позаяк ординация виборча до Ради державної крім відроченя акту виборчого, предвидженого в § 28 уступ 1., не предвиджує ніякої перерви

в ході акту виборчого, Є. Експ. п. Намістник поручив п. к. старостам і президентам міста Львова і Кракова, щоби о скілько в якій небудь місцевості таку перерву заповіджено, заряджено то сей час зміняли і плякатами публично оголосили, що акт виборчий буде відбувати ся одним тягом без заповідженої перерви. Реченець розпочата акту виборчого і закінченє голосуваня означене в картах легітимацийних, не має внаслідок того дізнати ніякої зміни.

— **В стані здоровля Є. Е. Вп. Митрополита** гр. Шептицького настало від повавчера значне поліпшенє; горячка зменшила ся, сон був спокійний і апетит поправив ся.

— **Іменованя.** Є. Вел. Цісар іменував радника Намістництва Юл. Кадіого радником Двора при тій же власті, а старостів Ів. Невядомского і Север. Землера радниками Намістництва. — Є. В. Цісар надав повітовому комісареві Стан. Шавловскому достоїнство підкоморого. — Львівський висший суд кравий іменував старшого офіціала канцелярийного у Львові, Вілг. Клямута ведучим книги ґрунтові для Львова.

Президія крав. дирекції скарбу іменовала елевів евіденційних: Ем. Кучеру, Пет. Гавронського, Стеф. Спиру, Меч. Рутовского, Том. Шиманьского, Рудольфа Іванчука, Ів. Спілку, Вячесл. Бабака, Ем. Климашува, Мях. Думу, Том. Флеса, Тад. Габдаса, Ів. Кукля, Володисл. Нахайского, Романа Стржесака, Стан. Тарковского і Ад. Макевича геометрами евіденційними II. кл. в XI. кл. рангі.

— **Директор залізниць держ.** радник Двора Рибіцький виїжджає нині по полудни на дві неділі до Штокгольму на европейску конференцію в справі ровкладу ївди. Управу дирекції обняв заступник директора радник секційний др. Юрий Юнга.

— **Нові посади по судах.** Міністерство судівництва утворило в окрузі львівської апеляції нові судові і канцелярийні посади, які мають ще сего року обсадити. У Львові утворено ще дві посади судових радників, дві в Станіславові і одну в Сучаві, дальше по одній посаді повітових судійв у Золочеві, в Бучачи, в Делятині і Радівцях, також чотири посади судійв в Яблонові, в Сколім, в Сереті і в Вишніці. З канцелярийних посад мають бути утворені дві посади старших канцелярийних офіціалів, із сих одна в Станіславові, друга в Бучачи, чотири посади канцелярийних офіціалів і три посади судових канцеляристів у Львові,

в Ходорові, в Сколім, в Товмачи, в Теревовлі, в Заболотіві і у Вишніці. Крім сих посад має ся побільшити о 15 посад також число канцелярийних помічників.

— **З Дирекції жіночих шкіл** СС. Василянков в Станіславові ул. Заболотівска ч. 13—15. Вписи до приватної жіночої семінарії учительської дозволеної рескр. Є. Е. п. Міністра Ісповідань і Просвіти з дня 30/X 1909 ч. 40.102 і до школи вправ при тій семінарії відбудуть ся перед вакаціями дня 27 і 28 червня, по вакаціях 30 і 31 серпня.

Вступний іспит на I. рік семінарії відбуде ся перед вакаціями 29 і 30 червня, по вакаціях 1 і 2 вересня.

— **Дрібні вісті.** Президентом міста Львова вибраний вчера п. Йосиф Найман а віцепрезидентом др. Леонард Шталь. — На двірці залізничім Підзамче арештовано вчера в реставрації III. кл. якогось Івана Гербу, котрий забавляв ся там весело і сипав грішми на право і ліво. При арештованім знайдено 577 кор.; звідки їх має того не міг чи не хотів сказати. Гербу задержано в арешті аж доки справа не вяснить ся. — Кравець Матис Цукер поставив на лотерію числа 58 і 21 а вийшли 58 і 24. Щоби мимо того виграти „амбо“, Цукер пофальшував число 21, зробив з него 24 а відтак явив ся в колєжурі і казав виплатити собі „амбо“ в сумі 8 кор. 16 сот. Колєктант по виплаті спостеріг обманство, вишукав Цукера і віддав в руки поліції. — 14-літній злодій Норберт Флюс витягнув п. Т. Ленобель на улиці Кароля Людвика з кишені полярес в сумою 50 кор. Прохожі добачили то, зловили молодого злодія і віддали в руки поліції. — П. Климентина Куйбідівна згубила книжочку вкладкову на 390 кор. а п. Вол. Польо знайшов перед кількома днями в каварни „Едісон“ золотий перетінь з гербом.

— **Конкурс.** Головний відділ руского Товариства педагогічного у Львові розписує отсим конкурсе на приняте учениць до інститута ім. сьв. Ольги на рік шкільний 1911—1912. Приняття може бути 75 інституток. Місячна оплата від кожної вносить 40 кор., крім того 2 К за пранє і 10 К одноразового датку за зужите інвентаря. Кожда інститутка мусить мати: 6 сорочок, 3 спіднички і 1 зимову гальку, 6 майток, 6 пар панчіх, 12 хустинок, 2 фартушки, 1 чорний до школи, 4 пошевки, 4 рунчики, простирала (3 тонкі а 3 грубіші), 2 пари черевиків, 2 вовняні суконки, 2 капелюхи (зимо-

конець треба ще згадати про водолічнице заведене в долині Неро, де лічать студеною водою.

Вісбаден і его жерела знані були вже за римских часів під назвою Fontes Mattiaci — матіяцкі жерела, бо саму місцевість називали Римляни Матіякум. З римских часів лишив ся у Вісбадені ще й до теперішних часів останок з римских укріплень т. зв. поганський мур (Heidenmauer) коло старого кладовища, котрий як адаєсь, творив звязь межі римскою кріпостию а давню оселею. Около 1150 р. перейшло місто і его охрестність в посіданє графів Насавских. Місто натерпіло ся дуже під час трийцятьлітної війни а в 1644 р. его зовсім знищено. Від 1806 до 1866 було оно столицею князівства насавского, а від того часу стало головним містом прускої провинції.

6.

Віші, французский Карльсбад.

Карльсбад—Вісбаден—Віші взаімно себе заступають, взаімно доповняють, бо їх води лічать на одні і тоті самі недуги: хороби жолудка і кишок, як уперті нежити, гіхт і ревматизм, деякі хороби нирок і т. д. Кому не поміг Карльсбад або Вісбаден, той нехай їде до Віші, або на відворот. Ба, в послідних часах виринула гадка, чи навіть для тих, що можуть, не ліпше їхати до Віші як до Карльсбаду. Карльсбад має своє найважнійше жерело Мільбрунен, Вісбаден своє — Кохбрунен а Віші своє — Гранд Гріль (la Grande Grille). Як карльсбадска Мільбрунен, як вісбаденська Кохбрунен так і вода Гранд Гріль з Віші розкодить ся міліонами фляшок по цілім світі

і можна єї певно дістати в кожній торговлі мінеральними водами.

Віші (Vichy), то місто в середній Франції в полудневій стороні департаменту Аліє над рікою Аліє (Allier), по правім єї боці. Місто се має около 15.000 жителів і складає ся з двох частей: зі старого міста на полудні і нового крассного на півночі. В урядовім провіднику по Віші сказано, що з него в найновіших часах зроблено малий рай. Ну, до раю хоч би й малого ще сему місту далеко, але то треба признати, що у Віші живе ся дуже приятно, коли вже хтось мусить тут побути задля курации довший час.

Вдовж берегів ріки Алієри тягнуться ся красні огороди, а через місто тінясті алеї. Положенє на рівнині між низькими горбами єсть оно завєгди виставлене на велику спеку, та й ріка, що суне ся лївно, не приносить ніякої охолоди.

Осередком купелевого житя єсть Казино, красний просторий будинок з великою концертною салею, а читальнею, салями до гри і товариських забав. Перед Казином тягнуться ся шурокі пишні алеї, котрі ще Наполеон I. казав позасаджувати. Они тягнуться ся аж до купелевих домів і творять променаду більше і менше елегантного товариства.

Там особливо підчас концертів зрана і пополудни дуже оживлено і весело. Зараз коло Казина знаходять ся жерела, котрі дають багато горячої мінеральної води. Хороші дівчата в ясно-сірім одію і в білих чипочках на голові подають гостям чудотворну воду, від котрої многі тисячі сподівають ся здоровля і щастя. Сезон купелевий триває тут від мая до

вересня, а за той час буває тут звичайно около 50.000 купелевих гостей. Велике купелеве заведенє, в котрім що дня роблять 3.500 купелів, належить до держави і она випускає его в аренду.

Але на самім пятю мінеральної води і на купелях курация у Віші ще не кінчить ся. Треба ще лічити ся і з душевного пригнобленя, з яким тут многі недужі приїдають. Для того загальним тут кличем єсть: „Проч з нудьгою!“ Треба бавити ся і весело час опроводити. На брак різнородности під тим зглядом не можна тут жалувати ся. В Касині відбувають ся що дня представлення театральні. Крім того суть ще два поменші театри. Дальше відбувають ся тут що літа перегони наколесників, кінські перегони, регати, а навіть борби биків. На брак музики тут також не можна жалувати ся, а противно, чує ся єї тут більше як би потреба. В найпершій реставрації в Віші грає постійно циганська музика, а кого на то стати, той може собі дозволити і заграти для забави в карти та й для забави програти більшу суму. Для декого й то виходить на здоровлє.

Віші має всего десять всьляких жерел, котрі разом дають 6230 гектолітрів води на день. Віші знане було вже Римлянам під назвою „теплого села“ (Vicus calidus), але пішло в забутє, аж за короля Людвика XIV. віджило на ново, а нині має славу сьвітового місця купелевого.

(Дальше буде).

Ц. к. уприв. га лицкий акційний

БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

у Львові.

Філії: в Кракові, Чернівцях, Тернополи. — Експозитури: в Станиславові, Підволочисках, Новоселици.

КОНТОРА ВИМІНИ

купує і продає всякі вартісні папери і монети по найдокладнійшій днівній курсі, не числячи ніякої провізії.

Бірнові замовлення

виконує ся під найвигіднішими умовами і уділяє ся всяких інформацій що-до певної і користної

льокації капіталів.

ВСЯКІ КУПОНИ

і вильосовані цінні папери виплачує ся без потручення провізії і коптів.

БЕЗПЛАТНЕ ПЕРЕГЛЯДАНЄ

числа льосів і інших паперів підлягаючих льосованю.

ОБЕЗПЕЧЕНЄ

ЛЬОСІВ

перед стратою з причини вильосованя.

Депозитовий відділ

приймає вкладки і виплачує задатки на біжучий рахунок, бере до перехованя цінні папери і уділяє на них задатки.

Надто заведено на взір заграничних інституцій так звані

Сховнові депозити

(Safe Deposits).

За доплатою 50 до 70 К річно депозитар одержує в сталевій панцирній касі скоров до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно а дискретно може переховати своє майно або важні документи. В тім напрямі починяє банк гіпотечний як найдальше ідучі вярджєня.

Приписи дотично сего рода депозитів можна одержати безплатно в депозитовім відділі.